

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 12 korona.
 Fel évre 6 „
 Negyed évre 3 „
 Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre 2 K.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 1/c földszint balra. (Piac felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a városi nyomdában Dózsa György könyvelő kezeihez is.

LINOLEUM ÁRUHÁZ. LINOLEUM ÁRUHÁZ

PIAC-U. 58. sz. alá helyeztetett át

Haas Lipót

Linoleum, viaszosvászon s gummiárú gyári raktára.

TELEFON 644.

Legalkalmasabb
alkalmi aján-
 dékok legolcsóbban
 beszerezhetők

SZELÉNYI DR.

„KOSSUTH“ patikájában PIAC-UTCA 30-IK SZ

Simonffy-u. 55. ++ RUHAFESTŐ. ++ Széchenyi-u. 6.

GŐZMOSÓ.

WAGA RÓBERT

DEBRECZEN.

Telefon 840. ++++++ Telefon 840.

Vidéki megrendelések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. intézendők.

Agytoll-
 tisztító.

Varga-utca 35. VEGYI-TISZTÍTÓ. Verbőczy-u. 14.

Elismert legszebb uridivat ujdonságok

Ita és borsalino kalapok

FRANK TESTVÉREKNÉL

DEBRECZEN, Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

Telefonszám 7-49.

+++++ Angol és francia +++++

Levélpapír ujdonságok

ajándékoknak alkalmas családi dobozokkal.

++ Magyar, német francia ++ ++Igen nagy választékban++

Ifjusági iratok Képeskönyvek

Csillag Arthur KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIR-
 KERESKEDÉSÉBEN ++++++
 DEBRECZEN, Városházépület.

Végh Gyula, szücsmester

Elsőrangú modern szücsárú válalata oooooooooooooooooooooo
 Kész árúban a legnagyobb választék. — Boák és karmantyuk dusan felszerelt raktára ooooo

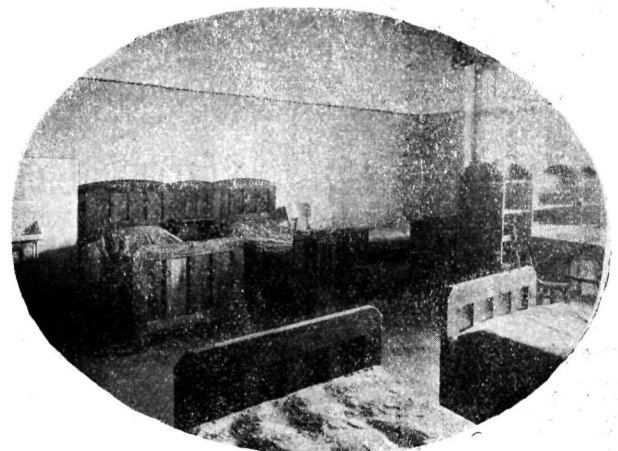
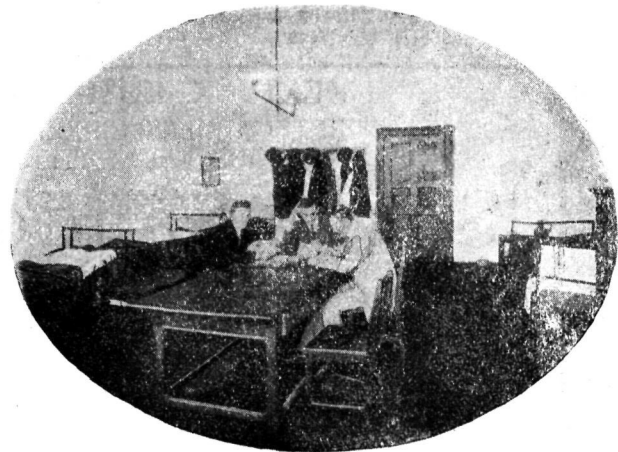
Debreczenben, Szent Anna-utca 3. szám alatt

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

GOLDMARK budapesti kalapgyáros debreczeni szalonja **MAROSSY GIZELLA**

vezetése alatt **SZENT ANNA-UTCA 3. SZ.** alatt

a téli szezonra dusan berendezve párisi és bécsi eredeti modellekkel. — Kizárólagos raktára a legfrissebb divat-ujdonságoknak.

DEBRECZENI DIÁKÉLET.
 RÉGI KOLLEGIUMI „COETUS“ ÉS
 MODERN DIÁKSZOBA.

Elegáns női felöltők
Sikkes színházi blouzok
Kosztümök és Pongyolák

KOMLÓS GÉZA

áruházában (az új megyeháza mellett)

Debreczen, Piac-u. 52.

MOSKOVITS JÓZSEF

uri szabó divatterme **VÁROSI ÚJ BÉRHÁZ.**

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az építkezés miatt a Piac-u. cai baraktól an volt üzlethelyiségemet a Piac-utcai **VÁROSI ÚJ BÉRHÁZBA** (b. földi 3-ik bolt) helyeztem át. Kérem továbbra a nagybecsű pártfogásukat. Kiváló tisztelettel **MOSKOVITS JÓZSEF** uri szabó.

KEZTYÜK, KÖTSZEREK,
BETEGÁPOLÁSI CIKKEK LEG-
NAGYOBB VALASZTÉKBAN:

Schön Sándor

kesztyű, kötszer- és orvosi
műszertárában

Piac-utca 26. sz. előtti baraktól áthelyezett Piac-
és Csapó-utca sarkán lévő volt Kálnai-féle üzlet-
helyiségbe a **BIKA-SZÁLLODÁVAL** szemben. + + + +

Gyógyárúk, vegy-
szerek, gummiárúk, köt-
szerek, gazdasági és
állatgyógyászati cik-
kek nagy raktára a

Központi Drogéria

DEBRECZEN,

Piac-utca, Városház-épület.

Angol és francia illatszert
különlegességek.

Nem fáj a feje másnap ha

Littke pezsgőt iszik

TÖRLEY
TALISMAN - CASINO - RÉZERVÉ

MIHALOVITS JENŐ

GYÓGYSZERTÁRA ÉS GYÓGYSZERÉSZETI MŰ-
LABORATORIUMA A „KIGYÓHOZ”

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 31. SZ.

VÁROSHÁZZAL SZEMBEN.

A bel- és kül-
földi gyógyszer-
különlegességek,
— hasonszervi
gyógyszerek, köt-
szerek, szepítő-
szerek — legna-
gyobb raktár a
Debreczen és vi-
dékére.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECZENBEN.

Piac-utca 16. szám, saját palota.

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betét-
állomány nyolcmillió korona.

Érdeklődéségekben a Pesti magyar kereskedelmi bankkal.

Üzletágai: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltószámitolás, törlesztéses és
jelzálogkölcsonök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások, hitel-
levelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árúkra. Saját árutáktár,
Safe-deposit (magánletét pénz)
Affiliált intézetei: Kabai takarékpénztár r.-t., Náudvari takarékpénztár
r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fióktelep Vámospercs.

Olcsó alkalmi vásár.

Az összes raktáron lévő férfi-, fiu- és

GYERMEK-RUHÁK
: mérsékelt árakban:
+ + adatnak el. + +

Balázs Jenő

a Községi Tisztviselők Or-
szágos Egyesületének szer-
ződéses szállítójánál + + + + +

DEBRECZEN,
PIAC-UTCA 61. SZ. ALATT.
Megyei telefon 6—28. szám.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES ÉGVÉNYES
SAVANYUVIZ.

Jegyzetek.

(A színház tájékáról.)

A színház-pályázat kérdése nagyon kevés érdeklődést gyűrizik körül a közérdeklődés vizein.

A színházlátogató közönség már ugy megszokta a színház körüli válságot, mint a szamarhurutos gyerek a köhögést. A turáni fatalizmus pedig épen úgy halaványvörös vonalként húzódik végig ebben a kérdésben, mint a megboldogult, szép emlékü Beniczkyne B. Lenke regényein a mélabus esthangulat. Valahogyan csak léssen, mert hiszen ugy még nem volt, soha, hogy valahogyan ne lett volna.

Való és szent igaz, hogy hamarabb akad a debreczeni színháznak igazgatója, mint a száz percentes pótdadónak rajongója, különösen, ha vitézkötéses a nadrágja a polgártársnak. Mert a fehérpitykés ingü, nyakkendőtlén polgártársak már régen kimondták a szentenciát a Kossuth-utcai Muzsacsrnokra, hogy ugyanis okosabb lenne kukorica-magazinnak átalakítani a hizó disztó-vállalatok számára.

Pedig egy kis körültekintés nem ártana a pályázat körül. És jó lenne már egyszer nemcsak üzleti szemüvegen keresztül tekinteni a színházi dolgok folyását, hanem ugy egy kicsit közművelődési tekintetből is.

Amint eleink tekintették. Akkor, mikor nem átalított a debreczeni színigazgató 130 operaelőadást beadni a jó debreczeni közönségnek egyetlen szezon alatt. Pedig már színre kerültek akkortájt az első operettek is. De azért a kisasszonyok épen ugy klavirozták a Faust keringőt, meg a Tévedt nő nagy áriáját, mint manapság az Uncilit, a smuncilit, meg a Váci-utcát.

A színháznak vége, mondják itt is, ott is. A mozik vették át a vezető szerepet. Hát persze, hogy inkább a moziba megy az ember, ha a színházban sem kap nagyobb értékűt. De Kolozsvárt a mozi mellett a színházba is csak eljárnak az emberek. Miért, mert Joanovits doktor, a filozopter igazgató Shakespeare ciklust csinál, történelmi ciklust, meg más ilyesféle eseteket kerít sorra, ha az új darabok selejtezett s nem succedálnak.

A jövő színháza nem lehet más, mint ami a múlté volt. Itt nálunk se olyan régen múlté.

A mozi csak hadd menjen a maga útján. Tessék elhinni, nem árt az a művészetet, irodalmat nyújtó színházaknak, csak a nagyon is „népszerű” műsorról dolgozó színpadoknak. Mert hiszen olcsó portékát még olcsóbban kapunk a moziban. Valósággal mélyen leszállított áron.

A színészet decadenciája a lejtő legaljára ért. Tovább már nem mehet, lejjebb nem gurulhat, ha színészet akar maradni.

És most itt az ideje, hogy például Debreczen város életében is újra kultúrtenyező legyen a színház. Ne tekintse senki pedig üzletnek s ne sajnálja tőle a gyámolítást a város sem. Mert végeredményében majd se üzlet, se kulturintézmény nem lesz. Mint ahogy sajnos, most is csak kis mértékben az egyik s még kisebb arányban a másik.

És a városi ellenőrzés alól sem szabad kieresztteni a színházat olyan mértékben, mint most kieresztették. Sőt, mint városi intézménynek, kell, hogy erősebben kidomborítsuk a jellegét.

Szóval, most kell csak igazán kulturintézménnyé átalakítanunk, amely nevelje a közönséget s ne szolgálja a publikum alantósabb izlését. **Spectator.**

KRÓNIKA.

Jégpálya-mizériák.

Általános a panasz, hogy Debreczenben nem áldozhat a közönség ugy a legegészségesebb, esztétikus szempontokból igazán nem kifogásolható sportnak, a korcsolyázásnak ugy, amint szeretné.

A legprimitívebb eszközökkel előállított jégpálya, összetákolt melegedő-szoba várja csupán a vállalkozó szellemű közönséget a Nagyerdőn. A kényelemnek hire-hamva sines ott, ellenben a közegészségügyi, köztisztasági követelmények ellen nap-nap után a legégbé- és illetve a városi tanácshoz kiáltóbb visszaéléseknek lehet tanuja az, aki a legszebb, legedzőbb sportnak akar hódolni.

Valamikor gyönyörűséges szép terveket kovácsoltak egy modern jégpálya létesítése ügyében s megindult az agitáció is, a mozgalom élén dr. Burger Péter antialkoholista, mentőegyesületi stb. vezérférfiuval. (Az igaz, hogy alkoholelles 12 embert nem tudott összeszedni a „páholy” választmányaképen még a cukorbetegekkel együtt sem, hanem a mentőegylet megalakult, csak épen ő nem lett a doctora.)

Gyönyörűséges volt a terv s e sorok írója már akkor megjósolta, hogy épen nagy arányai miatt nem lesz belőle semmi.

Össze volt kombinálva ez a terv uszdával, csolnakázó parkkal, nyári kerek korcsolya pályával, fészkes fülemivével stb.

Persze, hogy a tervezetésnél nem tudtunk tovább menni s a múlt évben — az időjárás miatt is — egyáltalán nem is volt korcsolya-pálya.

Idegenek előtt igazán szégyeljük magunkat, ha közülök valaki a korcsolya-pálya iránt érdeklődik s talán még az — *ari* doktor rémesen elkeseredett hangú cikkét is jogosnak tartanánk, ha nem vétene kiszólásaival a közizlések ellen.

Sajnos azonban elkeseredett hangú ujságcikkekkel nem létesíthetünk korcsolya-pályát. Az ujság legfeljebb eszméket adhat, de a pályaterv építéséhez pénz kell.

Az első feltétel pedig az, hogy jó előre, tehát még a tél beállta előtt kell a mozgalmat megindítani és nem összekombinálni egyéb sportokkal. Valami nagyon sok pénz se kell hozzá, ha tisztán és kizárólag korcsolyapályát akarunk teremteni s valami jól fűthető melegedő pavillont.

Tessék egyletbe alakulni, holmi évi tagsági díjakkal. Megfelelő szervezetet kell teremteni alapító-, támogató-díjak kreálásával s évi díjjal, amely a pálya használására jogosít.

Persze idejében kellene, legjobb lenne még most az agitációt megkezdeni. Ugy tudjuk, van is valami alapja a városnak. (Talán a Helyi Vasut adta.) A város is segitené egy kis évi szubvencióval stb. A pénzüintézetek, vállalatok is végigkilincselhetők. És a nyáron, ősszel gondoskodni lehetne a jövő tél modern, lehetősen kényelmet nyújtó jégpályájának létesítéséről.

Mert panasszal nem megyünk semmire. Jégpályánk csak akkor lesz, ha nem sajnálunk egy kis áldozatot és némi-nemű agilitást

Szemlész.

EPILOGUS.

A Debreczeni Szemle számára írta: ZÉTA.

Régi multak, hogy győztek rajtad:

Elárulta szivedet ajkad...

...Legyen hát úgy, amint akartad.

Szivemből — most, hogy tőled válok, —

Szétrebbenek a lázas álmok

S csak úgy szép csöndben — félreállok.

Harag részemről sohse' érhet,

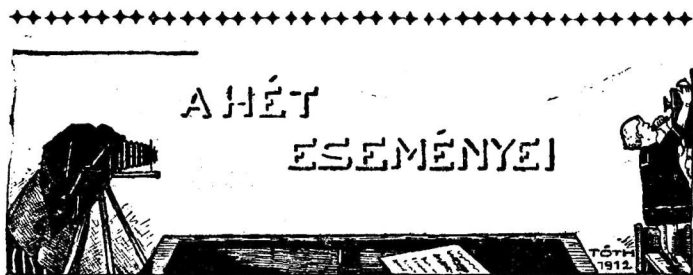
Nem mondom rólad csak jót, szépet,

Ha bánthanak, még meg is védlek.

S feledj el, hogyha bánt emlékem,

Hogy voltam is, — tagadd le szépen...

Az se' fáj többé már én nékem.

— **Megint leszállította a kamatot** a Magyar-Osztrák-Bank. Mi azonban egyáltalán nem vagyunk kint a vízből. Mert mit ér, ha a mi bankjaink is leszállítják a kamatlábat, de pénzt nem adnak. A különbség mindössze annyi, hogy eddig magas kamattal nem kaptunk, most meg alacsony kamattal nem juthatunk hozzá. Mert még mindig ilyenformán állnak a dolgok. Hogy Albánia zavaros állapotainak tudhatók-e be a konstellációk, vagy más okok miatt tart még mindig a nyomorúságunk, azt igazán nem tudjuk. De ez a része már nem is érdekel bennünket. Mert a nehéz kórságban szenvedő beteget se nagyon vigasztalja az a tudat, hogy miért is nem szabad neki turóscsuszát, meg töltött káposztát enni... Végeredményében pénz még mindig nincs. Pedig nekünk akkor is épen csak hogy volt valami belőle, mikor nagyon sok volt...

*

+ **Meleg forrásra** bukkantak a Hortobágyon! Jó, elhiszük. De már mi annyi mindent elhittünk és a vége csupa csalódás volt. Egyébként a sors gunyjá-ként találtak rá erre a lábfürösztő melegvizre, mikor *hideg vizünk*, egészséges iható vizünk meg nincsen. Undorodunk az utóbbi időkben divatos vízvezeték-től, de ez alkalommal nem hallgathatjuk el abbéli meggyőződésünket, hogy az az u. n. hortobágyi víz csak valakinek a lázas agyában forrolódott fel meleggé.

*

□ **Jánosi tiszteletes ur** a héten végre megtalálta önmagában a papot is. Jól esett hallanunk a jogügyi bizottságban tett felszólalását, mely becsületére válhatott volna a régi nagy predikátoroknak is s mely oda konkludált, hogy mikor segínyt kérnek, ne nézzük a segélykérő felekezetét, hanem a város kasszájának erejéhez képest adakozzunk minden felekezetnek egyformán. A hatholikus szegényház ügyét meg csakugyan dülőre kell már vinnünk valahogyan s itt lenne az ideje, hogy egyház és város valami megállapodásra jussanak ebben a dologban.

*

= **A jutalék.** Gasparone azt mondja, hogy ami egyszer ellopódik, többet vissza nem adódik. A szegény kölcsönre szoruló emberiség jóhiszeműségétől a mostani pénzválság alatt elloptak a bankok, pénzintézetek egy darabot. És abból megcsinálták, rendszeresítették a *jutalékot*, mint olyant. A jutalék nem kamat, de azért épen úgy lehúzzák érte az überciherünket, mint a nem késedelmes, meg késedelmes kamatokért. A régi időben csak amolyan malom-alatti pénzügyi műveleteknél hallottuk emlegetni a jutalékot s előkelő pénzintézeteink nem ismerték. Most azután a még mindig folyó gazdasági válság alatt a Sobri Jóska jelmezébe öltözött jutalék frakkot húzott, meg glasszé kesztyűt s polgári jogot nyert a pénzkölcsönző ügyleteknél. A gazdasági válságnak mégis csak vége lesz egyszer, de a *jutalék*, mint olyan, aligha küszöböltetik ki a bankok szótárából. A mi valamikor *jutalék nélkül* kapott kölcsöneink után még unokáink is fizetni fogják a később behozott *jutalékot*, amely olyan, mint a hólyagos himlő, lyukat hagy maga után az alperesi bőrön, vagy mondjuk a bankigazgatók nézőpontjából olyan, mint a gyapot-ing, aki megszokta, nem tud tőle megválni. Már pedig az utóbbi időben Verzár nagyságos urtól Rózsa Géza tekintetes urig lefelé mindenik bankigazgató ur a szive tájékán hordozta.

*

× **Egyetem, begyetem, tengertánc!** Hát nekünk is tenger sokat kell táncolnunk az egyetemért. Szinte bele is ununk. Hiába, csunya az élet a maga realizmusával! Milyen elkedvetlenítők azok az u. n. pénzügyi tárgyalások, amelyeket az egyetem finanszírozása tárgyában megindítottak és amelyeknek nem akar vége szakadni. A mi ideális, érzékeny lelkünk előtt olybá tűnnek fel ezek a tárgyalások, mint élelmes házasságszerzők tanácskozásai az esküvő előtt. Ennyit adunk a leányzóval! Ha kell: kell!! ha nem, akkor: adj Isten!!! Pedig, hogy tudtunk lelkesedni a menyasszonyért valamikor, milyen tüzzel-lélelkel irtunk róla, ha nem is versekben, de szárnyaló vezércikktonusban. Hogy így a nemzeti kultúra kívánja, hogy úgy új gazdasági források nyilnak meg a város számára. És eddig nem történt egyéb, minthogy pénzt követeltek tőlünk s a kormány semmisnek tekinti a kincstárral megkötött szerződésünket is. Olybá tekinti, mint okos szülők a szupé-csárdás alatt összevissza hadart szerelmi vallomásokat. Mert más az illúzió és más az élet. A házassághoz pénz is kell, az egyetemhez meg épen milliók kellene. Mi pedig deresedő fejfel itt ülünk az íróasztalunk előtt s visszagondolunk arra a régi szép időkre, mikor különböző ujságcikkekben először követeltük az egyetemet. Debreczennek, nem gondolva arra, hogy ilyen nehezen fog menni az anyagiak mián a dolog. Hja, persze! Mikor egy-egy keringő közben szerelmes szavakat sugdostunk az ideálunk fülébe, akkor, szintazonképen nem jutottak eszünkbe a gyerekek. A koszt-pénz, házbérnegyed, ruhamosás, tandíj, cipő-ruha-számla. Meg hogy Verzál nem ad majd váltóra se pénzt... mert szépek az illúziók, de csunya az élet. Az élet, amelyben a költészet folyton ölelkezik a prózával.

*

— **Dr. Nyiry Ernőt** és családját szörnyüségese csapás érte. A kis Katóka leányuk, egyik legbájosabb, legokosabb bábéje a debreceni gyermekvilágnak, meghalt hosszas haldoklás után. A Budapestről hozatott orvos-professor sem tudott a picikén segíteni, akit pénteken temettek el Debreczen előkelő társadalmának igazán impozáns mértékben megnyilatkozott részvéte

mellett. Mi is kis ismerősünket, kicsi szomszédunkat gyászoljuk, ime itt küldünk az emlékezés szép virágaiból egy szálát apró sirhalmára.

*

— **Mágnás Elzáról**, hála az égnek, nem irnak már kolumnás cikkeket a lapok. Itt-ott még meghuzódik néhány sor, de az is csak azért, hogy le-lecsipjen az újságszenzációk legfrissebb primadonnájának a nimbuszából valamit. Hogy felére szállítsák le a vagyonának az értékét a „*műtárgyait*“ meg épen egy századrésznyi értékűvé. Lám-lám mégis csak nem mindenben ragaszkodtak az igazsághoz az újságírók?! De ha jól meggondoljuk, mégsem ők a hibások, hanem a közönség, amely szereti ilyen esetekben Rubens-képnek látni a Könyves Kálmán-féle reprodukciókat s műremeknek a 25 koronás villamos lusztort. És igaz az is, hogy az az igazi jó újságíró, aki a közönség nagyobbik szemével lát, akinek a szíve a közönség érzése szerint dobban. És akit végül megtagadni, leposzkondiázni olyan jól esik a közönségnek.

*

(:) **A vigesték** megint megkezdődtek. A róm. katolikus felolvasásokat rendező bizottság tagjai állítják össze eme népszerű szórakoztató hangverseny-délutánok műsorát, amely multságok ma már debreczeni speciálitásként szerepelnek a köztudatban, akár csak a debreczeni percc, debreczeni tarajos-pipa stb. Tavaly a nagyon szomorú 13-as esztendő telen ami kis jókedv uralkodott a mi elcsüggedt városunk falai közt, azt dr. Lóky igazgató-tanár és Mihalovics Jenő fáradhatlan tevékenységének köszönhetjük. Az ideai vigesték megnyitója a hétén volt, persze, hogy zsufozásig megtelt teremben. Legkiválóbb művészeink és műkedvelőink léptek pódiumra. A napilapok hasábjai megteltek a szereplők egyszerű felsorolásával. Igazán bámulatós, hogy miképen tudja összehozni a társadalom valamennyi előkelő rétegét ez az agilis rendezőség s miképen tudja megnyerni szép célja számára a legelső rangú hivatásos és műkedvelő közreműködőket. Ezt csinálják utána a többi jótékony-egyletek rendezői, akkor nem kell deficittől rettegniük.

*

(X) **A köztisztasági vállalat** 10,000 korona nyereggel zárta az üzleti évet. Ez a szenzáció nyilallott Debreczenen keresztül és belenyilallott a szíveinkbe is. Mert ugyan kérem mi a fészkes fülemilének kell egy olyan tisztasági vállalat Debreczennek, amelyiknek ennyi feleslege van. És emellett köztisztaságunk meg nincs. Ellenben felvet bennünket nyáron a por, telen a sár és az év minden szakában a szemét. Nekünk tessék egy olyan köztisztasági vállalatot teremteni, amelyiknek nincs takarékbetétje, de van szakszerű, feladata magaslatán álló vezetője. Mert mit érünk mi a 10,000 koronákkal, ha belefulladásunk a porba s tüdővész bakteriumokat csirázik ki a tüdőcsucsunk s a tisztanyereséggel hiába kengetjük a hastifuszunkat.

*

* **A lelkészválasztás** sem eshetett meg elkeseredett korteskedések nélkül. Pedig hát az Isten első szolgálóinak választásából ki kellene küszöbölni minden csunya emberi indulatot. Minden korteskedés hiába valónak látszik azonban most már, mikor e sorokat írjuk. A református hívek, talán még sohase, vagy nagyon régen voltak olyan egyező véleményen, mint most, mikor a művelt lelkű Zih Sándor megválasztása igazán több, mint bizonyos. Mellette nyilatkozott meg Debreczen egyik legjobb barátja: Némethy államtitkár is, akinek édesapja is az Ur első szolgálói közt hirdette egykor az emberszeretet szép

igéit. De mellette csináltak hangulatot a református előkelőség legszámtovább emberei már csak azért is, mert a Tóth Kálmánok, Szele Györgyök fajtájából való Zih Sándor is, aki nem akar közéleti szereplést vinni, hanem teste-lelke minden erejével csupán *egyházának* akar élni. Úgy, amint egy jó paphoz illik is.

*

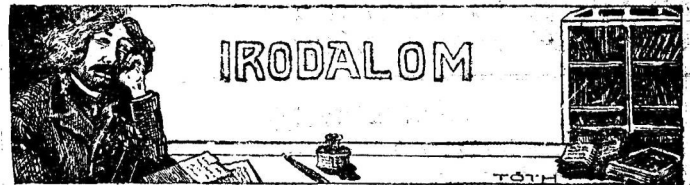
= **Halálbüntetés.** Párisban egy beteg, perverz munkásember fajtalansága örületében megölt egy gyermeket, és a haragvó nemzetben most liheg a véres álom, a bosszúkivánás láza: — vissza a vérpapodot! Pedig hát ők futva, nagy lépésekben haladnak a világosság felé... Az oltárokat szétrombolták, hogy új, diadalmas és igaz világ épüljön a redves romok fölé, — de mert egy kóros elméjű paraszt gonoszat cselekedett, hát elfutja józan szemüket a düh, és felbög bennük az állati harag: — vissza a véres árnyakat, a tovatűnt rémeket, vissza a büntető Halált! Ne kórházak épüljenek a feltűzött templomok hamuján, hanem vérpapodok! Mi pedig itt, a vén földarab másik oldalán, mi iszonyattól, vonagló szívvel olvassuk, hogy a Mágnás Elza gyilkosa, aki fél az akasztástól, hogyan siránkozik: — Az én jó Istenem, ott fenn az égben, az nem hagyhat el engem! Az nem hagyhat el engem! — És tudjuk, hogy mégis meg fogják fojtani, mint egy veszett ebet, de előbb a társát, az asszonyt előtte, hogy annál szilajabb ostorral üsse őt a szörnyedés, a halálréműlet. És e vergődő, sikoltó, őrijongve rimánkodó életöztön látán megráz bennünket a háborgó igazság: — meddig e szörnyű játék az élettel? Az Élettel! Ők ellenben, a derék franciák, a guillotinet sirják! Milyen nagy, furcsa, gyöngye gyermek is az ember! És milyen vakmerően, és milyen fonákul játszik!...

*

Janalka Alajos kereskedelmi és műkertészeti telepe a Szoboszlói-uton. (Virágüzlete Debreczen, Piac-u. 59. sz. Telefon 8—44. Telefon-telep 10—46.)

*

A legújabb könyvujdonságok kaphatók CSILLAG ARTUR könyvkereskedésében (Városháza épület).

A Magyar Könyvtár, Radó Antal megbecsülhetlen vállalata négy füzetet adott ki ismét. Az első *Bródy Sándor* legújabb munkáiból ad szép bokrétát *Elmélkedések* cím alatt. Bródy Sándor gazdag szelleme teljesen benne van ezekben az elmélkedésekben: eredeti és független gondolkozása, ötletessége, szókimondó bátorsága, nagy világismerete és megértése, nemkülönben művészi szelleme és fényes stílbéli készsége. Ára 30 fillér. A második füzet Marcel Prévostnak hat új novelláját adja *Benedek Marcell* gondos fordításban. Mind a hat novella pompás, friss verve-vel irt dolog, a francia elmesség sugárzik belőlük. Ára 30 fillér. A következő füzet *Kozma Andornak* az Akadémia Eötvös-ünnepén tartott felolvasását tartalmazza, mely irodalmunk e nagy szellemének lírai alkotásait veszi vizsgálat alá s ezekből kiindulva rajzolja meg finom és gyöngéd vonásokkal a költő arcképét. A művészi magyar essaynak ez egyik legkiválóbb modern terméke. Ára 30 fillér. A negyedik

füzet a Kisfaludy-Társaság tavalyi Széher-pályázatán felfedezett *Rezek* Román elbeszélése a *Galamb Péter* című novella. Eleven, ötletes, finomságokban bővelkedő előadása, érdekes meseszövege, alakjainak pontos és hű rajza magasan kiemeli a mai novelláirás átlagából. Ára 30 f. A négy füzet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) kiadása.

B LATTNER JÓZSEF

üveg-, tükör- és porcellán-kereskedése
DEBRECZENBEN, CSAPÓ-UTCA 1.
E szakban legolcsóbb árak! VVVVVVVVV

A. tökéletes feleség.

Pabló	— — — —	Oláh Gyula
Elvira	— — — —	Borbély Lili
Don Gil	— — — —	Szalay Gyula
Columbus	— — — —	Rónai Imre
Karmen	— — — —	Nagy Aranka
D' Estrada	— — — —	Vándory Géza
Ernesto	— — — —	Kormos Ferenc
Diegó	— — — —	Madas István
Katrevszky	— — — —	Kassay Károly
Gigi	— — — —	H. Serfői Etel
Miquel	— — — —	Ardai Árpád
Theresa	— — — —	R. Utassi Bella
Manolita	— — — —	Mucsy Anna
Mara	— — — —	Payer Margit

I. Tablo di Cavalletti márki, a gazdag és fiatal mágnás, megunta feleségét, Elvirát. Inkább kalandok után szaladgál. Megmenti például a szép fekete Carmen di Serrantis életét és mivel nem akar házasság gyanánt szerepelni, barátja, Don Gil nevében mutatkozik be. A kis névcsalás azonban kiderül, mert Carmen meglátogatja a márkékat. Elvira megint csak szomorkodik férje csapodársága miatt, de Carmen ravasz tanácsot ad neki, hogy urát visszahódítsa.

II. A szalmaözvegy márkihoz azon az estélyen, amelyet a Yacht-Klub számára rendez egy elvesztett fogadás címén, beállít a fess, fekete, tüzes Karola. Pablo rövidesen beleszeret a pompás, szilaj nőbe, persze nem tudja, hogy akibe beleszeretett, az kitűnő fekete parókával a saját felesége.

III. Pablo elhatározza, hogy elvállalja a feleségétől és elveszi Karolát. Csak Katrevszky izgatja, akire roppant féltékeny. Nagy a boldogság, mikor kiderül, hogy Karola az Elvira. Don Gil, aki az eset elején még reménytelenül szerette Elvirát, most Carment veszi el feleségül.

50 százalékot takarít meg nő és férfi, ha szöveteit **FISCHER ADOLF** és **FIAINÁL** szerzi be. **Piac-u. 61.**

Katonadolog.

Fucsufu, Csulong kormányzója	— — — —	Rónai Imre
Nakinak, a leánya	— — — —	Nagy Aranka
Man Sing, gazdag fiatal ember	— — — —	Borbély Lili
Máriássy László, nyugalmazott honvéd őrnagy	— — — —	Kassay Károly
Bodor Pista, honv. zászlós	— — — —	
Zabola Péter, néptanító	— — — —	Kormos Ferenc
Mu-czi } a két tiszt kínai	— — — —	Szalay Gyula
Pu-czi } kutyamosója	— — — —	Madas István
Pimpimpáre k. a., pesti színésznő	— — — —	Mucsy Anna
Ping-pong, az áll. gyermekmenhely igazgatónője	— — — —	H. Serfői Etel
Rózsa méz	— — — —	M. Balogh Leontin
Lótusz kehely	— — — —	Payer Margit
Hajnal csók	— — — —	Abay Ilona
Napsugár	— — — —	Gáliczky Erzsi
Harangvirág	— — — —	Gáliczky Irén
Harmatcsöpp	— — — —	Zsolnai Manczi
Igazgyöngy	— — — —	Medgyaszai Klári
Csillagszem	— — — —	Szemző Erna
Kököröcsin	— — — —	Aradi Margit
Liliomszál	— — — —	Nagy Zsuzsa
1-ső	— — — —	Vajda András
2-ik } kínai	— — — —	Ardai Árpád
3-ik	— — — —	Juhász József
Egy katona	— — — —	Kolozsváry Albert

Kinában vagyunk, amely tudvalevőleg köztársaság lett. — Amikor ilyen más, felszabadultabb világ járja a mennyei birodalomban, akkor szükség van a hadsereg megreformálására is. Katonai instruktornak kimegy a sárga ármádiahoz egy magyar huszárőrnagy és egy kis kadét. A kutyamosók már a copfosok közül kerülnek ki. De kiszállítanak a szerzők egy magyar színésznőt és egy néptanítót is. A kadét, akinek mátkája a színésznő, beleszeret a mandarinnak a leányába. Persze, vetélytársa is akad egy bensülött gavallér személyében. Ebből kerekedik a bonyodalom, piros-fehér-zöld lobogó, ármány, csapda, revolver, bilincs, vérpád stb. De azért nem esik komolyabb baja senkinek sem, mert jó ember az a Juansikkaj, aki inkább megteremti a többrendbeli piros békességet, semhogy diplomáciai bonyodalom legyen belőle.

Valéni nász.

Eerdinánd Demeter	— — — —	Madas István
Adél	— — — —	Úty Gizella
Jovel	— — — —	Nagy Sándor
Notara Arisztid	— — — —	Rónai Imre
Bogdán Mihály	— — — —	Szalay Gyula
Zoé	— — — —	Váradyné
Pia	— — — —	Bányay Irén
Csuku	— — — —	Fehér Gyula
Gerove Vaszili	— — — —	Vándory Géza
Lidia	— — — —	Szentiványi Gitta
Nizetti	— — — —	Kormos Ferenc
Barbu	— — — —	Kassay Károly
Szonda	— — — —	Halassy Mariska

Szonda cigányleány feleségül megy Notara Arisztid gazdag bojárhoz, akit nászészakaja után holtan találnak. Kiderül, hogy Szonda, akibe mindenki szerelmes, maga ölte meg férjét. Törvény elé állítják, de a főügyész, Csuku, is szerelmes lesz Szondába, aki azonban még se menekül meg, mert az apja lelövi.

Aranyember.

Timár Mihály	— — — —	Fehér Gyula
Trykalis	— — — —	Kassay Károly
Timéa	— — — —	Károlyi Ibolyka
Kadisa	— — — —	Nagy Sándor
Terézia	— — — —	Úty Gizella
Noémi	— — — —	Bányay Irén
Brazovits	— — — —	Madas István
Zsófia	— — — —	Halassy Géza
Krisztai	— — — —	Lajthay Károly
Csajkás tiszt	— — — —	Bérczy Ernő
1. csempész	— — — —	Szalay József
2. csempész	— — — —	Rónai Imre

A Senki szigetén él Tereza, leányával, Noémivel. Ide veti ki a vihar Timár Mihály hajóját, aki magával hozta Trikalisz Euthym török menekültet. A török meghal és Timár gondjaira bizza leányát, Timeát és egész vagyonát. Timár Brazovics Athánázra bizza Timeát, de itt rosszul bannak vele. Timár megveszi a tönkrement Brazovics házat, Timeának adja és feleségül is veszi, Timea azonban nem tud vonzalmat érezni Timárral szemben. Timár visszatér a Senki szigetére és mikor Krisztján, ki Timár ruhájában ment el, elpusztul a Balaton jegén s azt hiszik, hogy meghalt, elveszi Noémit.

Takarodó.

Höwen	— — — —	Vándory Géza
Lauffen	— — — —	Bérczy Ernő
Wolkbardt	— — — —	Fehér Gyula
Gveisz	— — — —	Kassay Károly
Halbig	— — — —	Nagy Sándor
Michaleck	— — — —	Szalai József
Klári	— — — —	Halassy Mariska
Lebidenburg	— — — —	Rónai Imre
Hagenmeister	— — — —	Kormos Ferenc
1-ső	— — — —	Madas István
2-dik	} hadbíró	Szigethy Gyula
3-dik		Dalnoky Károly

Wolkhard őrmester leányát Klárit Lauffen hadnagy elcsábítja. A leány mindig akkor lopódik be szerelmeséhez, mikor a takarodót fujják a kaszárnyában. Halbig a leány völgyéne megtádjá ezt s karddal támad főhadnagyának. Haditörvényszék elé kerül, ahol kiderül Klári féltve titkolt gyalázata. Mikor ezt az apa: Wolkhard őrmester megtudta, lelövi leányát.

MARANY BIKA MOZGOSZINHÁZ

BEJÁRAT: JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCÁN.

Szombaton, 24-én, Vasárnap, 25-én.

..... Monstre műsor.

A RÉMSÉGEK ÉJSZAKÁJA. Dráma, 2 felvonás.

AZ ALIBI. Amerikai dráma.

A PETIT MORIN PARTJÁN. Természeti felvétel.

GAUMONT HIRADÓ. Multheti világesemények.

POLIDOR MINT TÁNCOSNŐ. Humoros jelenetek.

GYURKOVITS LÁNYOK. Vigjáték 2 felvonásban.

Rendes helyárak: Földszinti ülőhely 50 fillér, I. hely 60 fillér, földszinti zártsték 90 fillér és 1 korona. Kőrszék 1-20, 4 személyes páholy 5 korona. Páholy-ülés 1 korona 60 fillér. — Folytonos bemenet. Remek buffé és dohányzó-termék. Előadások hétköznap 6 órától, vasárnap délután 3 órától kezdődnek. — Vasárnap délután *félhelyáru* előadás. — Jegyek telefonon (7-99) megrendelhetők.

**A legjobb, mert fű,
szeres, színdús, ízletes
és olcsó, volt és marad
a „Valódi“: Franck
kávépótlék.**

mg spa I Y 6070, 6:18 I. V.

APOLLO

MOZGOSZINHÁZ.

++ SZOMBAT ÉS VASÁRNAP: ++

Az idény legnagyobb szenzációja. Az összes vidéki mozgószínházakat megelőzve.

Itt először! Kizárólagos joggal!

A Tangó Királynő

Ugyanakkor **MÁGNÁS ELZA** temetése.

4603—1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 3075/2. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Benedek Ernő részére debreczeni lakostól 713 korona 75 fill. tőke és az eddig összesen 57 kor. 80 fillér perkölttség erejéig 1913 évi április hó 25-én biróilag le- és felülfoglalt és 3010 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1914. évi január hó 29-én délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Hatvan-utca 1. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi január hó 5-én.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

Hirdetés.

A debreczeni református egyház presbiteriuma közhírré teszi, hogy az Árpádtéri lelkészi állás betöltése céljából a választás folyó január hó 25-én, vasárnap fog megtörténni.

A lelkész-választás január 25-ikén, a délelőtti istenitisztelet végeztével, a nagytemplomban veszi kezdetét. Ha a szavazás elrendeltetik, ez nyomban megkezdődik két helyen, ugymint:

1. az egyház tanácstermében (Egyháztér 17. sz.) az I—IV. paróchiális körök, vagyis a Csapó-, Péterfia- és Piac-utcai paróchiális körök választói számára, és

2. a református felsőbb leányiskolában (Kossuth-utca 33. sz.) az V—VIII. paróchiális körök, vagyis az Ispotályi-, Varga-, Kossuth-utcai és Árpád-téri paróchiális körök választói számára.

Választó mindaz, ki az érvényes névjegyzékbe fel van véve. Ugyanazok választanak, kik a múlt évi dec. 17-ikén megtartott presbiter-választás alkalmával választói joggal bírtak.

Kelt a debreczeni református egyház presbiteriumának 1914 január 4-én tartott gyűléséből.

Dicsőfi József s. k.,
lelkészelnök.

Kovács József s. k.,
főgondnok.

Dr. Juhász Nagy Sándor s. k.,
jegyző.

Árverési hirdetés.

A debreczeni református egyház gazdasági bizottságának 1278—1913. számú végzésével az egyház tulajdonát tevő:

Egyház-tér 8-ik (volt dr. Ozory-féle), 5 szobát — külön udvart — és mellékhelyiségeket tartalmazó laképületnek, valamint a

Kossuth-utca 35. számú (dr. Sárvány-féle) ház keresztépületében levő 5 szobát, mellékhelyiségeket — kiskertet — tartalmazó lakosztálynak árverésen bérbeadása elrendeltetvén, az árverés a debreczeni református egyház tanácstermében folyó január hó 29. napján — csütörtök — délután 3 órakor fog megtartatni.

Az árverési feltételek az egyház irodájában a hivatalos órák alatt: délelőtt 8-tól délután 1 óráig megtekinthetők.

Debreczen, 1914 január hó 18.

Pénzes Sándor s. k.,
gazdasági elnök.

4210/1913. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 5995/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kontsek Géza részére debreczeni lakosoktól, 51 korona 64 fill. tőke, ennek 1913. évi augusztus hó 7. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 39 korona 21 fillér perkölttség erejéig 1913. évi október hó 11-én biróilag felülfoglalt és 2080 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1914. évi január hó 26-án, délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Bethlen-utca 15. szám alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi január hó 5-én.

Oláh Géza, birói kiküldött.

476—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíróságnak 1913. évi 19,586. sz. végzése következtében dr. Vajda József debreczeni ügyvéd által képviselt Decker-féle kalapgyár r.-t. és csatlakozottak kimondott társai javára 356 korona s járulékaik erejéig 1913. évi június hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1350 koronára becsült következő ingóságok u. m. férfi és gyermek ruhák és ruhaszövetek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a debreczeni kir. járásbíróság 1913. évi V/3932. számú végzése folytán 356 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi március hó 31. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 73 korona 06 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Debreczenben, Csapó-utca 6. számú háznál leendő megtartására 1914. évi február hó 3. napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Debreczenben, 1914. évi január hó 17-én.

Lőrincz Endre,

kir. bírósági végrehajtó.

Üzletáthelyezés miatt

a raktáron levő összes cikkek, u. m. női felöltők, pongyolák, costümök és blusok, valamint lüszter és gummi köpenyek mélyen leszállított áron szerezhetők be

HALMÁGYI SÁMUEL

fő- és fiók üzletében, Piac-utca.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz
csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Ne tessék elfogadni Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozt JHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozt kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képvisellete:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az eredeti minőség.
Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata. 1914

Felvágott száraz tűzifa

ooo minden mennyiségben ooo

Horváth János gőzfűrészében

Hulladékfa 100 klg. 1.80 kor.

Kötegesfa 100 klg. 2.— kor.

Felvágott dorongfa 100 klg. 2.20 kor.

Telefon rendelésre házhoz szállítom. oooooo Telefonszám 131.

□	Dr. Sztankay Aba ,Nádor' gyógyszertára Debrecen, Szent-Anna-utca, Attila-téren megnyílt!	□
□		□

FIGYELEM!**LANTOS****CSIPKEÁRUHÁZÁBAN
SAS-U. 4.**

Tiszta selyem harisnya minden színben párja . . . 3 korona 50 fillér.

Legolcsóbb bevásárlési forrás posztó és gyapjú szövetekben s minden e szakmába vágó árukban. ++++ Férfi öltönyökre, női kosztümökre a legjutányosabb árak. Dusan felszerelt raktár

DOMÁN ÉS KURZ

:: PIAC-UTCA 49-IK SZÁM ALATT. ::

TELEFONSZÁM 788.

TELEFONSZÁM 788.

Debreczen Belvárosi Takarékpénztár Rt.

Arany J.-utca felől 1. sz. (Piac-u. felől 51.sz.)

Méltányos feltételek mellett folyósít kölcsönöket házakra és földbirtokokra betáblázás mellett. Ugy szintén a tőzsdén jegyzett értékpapírokra is. oooooo

Foglalkozik továbbá a banküzlet minden ágával